

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosna i Hercegovina
Kanton Sarajevo
Općina Ilidža
JU „PRVA OSNOVNA ŠKOLA“

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Canton SARAJEVO
Community ILIDZA
PI „THE FIRST ELEMENTARY SCHOOL“

Mala aleja 15. (71210) Ilidža; Tel./Fax: ++387 33 639 111
e-mail: posili@bih.net.ba

Tel.direktora: 761 350
web:<http://www.osprvail.edu.ba>

Broj: 01-1-815/23
Datum: 30.08.2023.godine

GODIŠNJI PROGRAM RADA PRODUŽENOG BORAVKA ZA ŠKOLSKU 2023/2024. GODINU

SARAJEVO august 2023. godine

1. UVOD

Savremeni način života sve većem broju roditelja nameće potrebu zbrinjavanja njihovog djeteta do dolaska s radnog mjesta.

Samostalan povratak kući nakon nastave, te boravak učenika kod kuće bez prisustva roditelja, učenika može izložiti mnogim opasnostima. Životne obaveze nameću roditeljima problem zbrinjavanja djeteta mlađe školske dobi prije i poslije redovne nastave.

Ove činjenice daju školi kao odgojno-obrazovnoj instituciji novu dimenziju. Školi se daje mogućnost, da osim što vodi brigu o učeniku tokom radnog vremena i tokom redovne nastave, da organizira plan i program učenika i prije i poslije redovne nastave.

S tim u vezi, škola organizuje produženi boravak u svojoj školi.

Produženi boravak je neobavezni oblik neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se provodi u školi izvan redovne nastave. Rad sa djecom, koja provode svoje vrijeme u produženom boravku, ima svoje odgojno-obrazovne, zdravstvene i socijalne vrijednosti.

2. CILJEVI RADA U PRODUŽENOM BORAVKU

2.1. Osnovni ciljevi:

- Sigurnost djece
- Zdrava ishrana
- Završavanje školskih obaveza (zadaca, vježba, ponavljanje)
- Odgoj učenika na univerzalnim moralnim načelima zasnovanim na ljudskim pravima, jednakosti i slobodi
- Razvoj cjelokupne ličnosti, kreativnosti, individualnih i jedinstvenih potencijala
- Socijalizacija učenika

Posebno se stavlja naglasak na značaj odgojno-obrazovnog rada produženog boravka na učenike, kao i na činjenicu koliko on olakšava razdoblje međusobnog upoznavanja, formiranja razrednog ozračja, upoznavanja kulture škole i preuzimanja obaveza i formiranja radnih navika.

2.2. Specifični ciljevi:

- Potpun i harmoničan razvoj djeteta
- Sposobnost prihvatanja individualnih različitosti
- Učenje organizacije vremena – korelacija učenja i slobodnog vremena
- Inovativniji i fleksibilniji pristup učenju
- Osposobljavanje učenika za samostalno učenje
- Podsticanje motivacije za učenjem
- Osvijestiti važnost učenja temeljenog na okruženju
- Pismenost (jezička i matematička)
- Uloga tehnologije u obrazovanju
- Razvoj osjećaja za identitet
- Pluralizam, poštivanje različitosti i važnost tolerancije

- Partnerstvo u obrazovanju
- Briga o djeci sa posebnim potrebama
- Temeljna uloga obrazovanja u ranom djetinjstvu
- Olakšava prelaz iz nižih u više razrede
- Samostalni rad, rad u timu i u grupi
- Cjeloživotno učenje

3. PODRUČJA RAZVOJA U PRODUŽENOM BORAVKU

- Emotivni, kognitivni, socijalni, psihološki i moralni razvoj
- Razvoj komunikacionih kompetencija
- Matematičko- logička i informaciono-komunikaciona pismenost
- Kulturno-umjetničko područje razvoja
- Igra, sport i rekreacija
- Aktivnosti prema programu škole

4. MATERIJALNO-TEHNIČKI USLOVI ZA REALIZACIJU PROGRAMA PRODUŽENOG BORAVKA

- Učionicu – posjeduje odgovarajuću opremu za ostvarivanje programa produženog boravka, odgovarajuće su veličine sa mogućnošću reorganizacije prostora prema trenutnim potrebama (odmor, čitanje, radne i slobodne aktivnosti)
- Audio, video i ICT oprema
- Prikladni ormarići za odlaganje ličnih stvari i školskog pribora
- Prostor za rekreativni odmor
- Didaktičko-zabavne i društvene igre i predmeti
- Školska kuhinja i trpezarija za ishranu učenika
- Sanitarne prostorije

5. PODRUČJA REALIZACIJE, NAČIN ORGANIZACIJE RADA I OBLICI ORGANIZACIJE RADA I SADRŽAJA U PRODUŽENOM BORAVKU

Područja realizacije su uglavnom vezana za redovne nastavne predmete. Kroz stalni pedagoški nadzor nastavnika posebna se pažnja poklanja odgoju učenika, dok se u obrazovnom segmentu nastoje proširiti, obnoviti, ponoviti, utvrditi i vježbati učenička znanja s redovne nastave ili omogućiti akceptiranje novih.

Područja realizacije programa produženog boravka:

1. Jezičko-komunikacijsko
2. Matematičko-logičko
3. Kulturno-umjetničko
4. Tjelesno-zdravstveno
5. Radno-tehničko područje

Realizacija sadržaja produženog boravka zahtijeva:

1. Fleksibilnu organizaciju vremena i prostora
2. Pravilan raspored zajedničkih aktivnosti – naglasak je na izboru učenika
3. Planiranje rada u grupama, parovima i individualni rad
4. Strukturiranje prostora tako da on bude podsticajna sredina za učenike
5. Oslobođanje od ustaljenih, šabloniziranih oblika i načina rada

Korištenje stručne literature olakšava proces izbora dječijih aktivnosti (psihološkopedagoška i metodička literatura; enciklopedije za učenike; knjige iz oblasti nauke, kulture, umjetnosti i sporta; zbirke proze i poezije; zbirke zagonetki, dječijih igara i igrokaza).

Grupe produženog boravka mogu da budu homogene (formirane od učenika jednog odjeljenja, kao i od učenika iz odjeljenja istog razreda) i heterogene (formirane od učenika različitih razreda).

Broj učenika u grupi produženog boravka određuje se u skladu sa Pedagoškim standardima.

U produženi boravak, mogu se uključiti učenici I, II, III i IV razreda organizirani u posebne ili kombinovane grupe vodeći računa o uzrastu učenika u grupi. Primarno, prednost za upis imaju učenici I i II razreda.

Radno vrijeme produženog boravka je od 7h do 17h.

Dnevni raspored rada u produženom boravku odvija se pema sljedećem rasporedu:

7:00h- dolazak i prijem djece u produženi boravak

7:30h- doručak I grupa

Odlazak na nastavu učenika I smjene

8:30h- doručak II grupa

9:00h-9:45h - samostalan rad

9.45h-10:30h – usmjerena aktivnost

10:30h-11:00h-slobodne aktivnosti

Dolazak učenika I smjene sa nastave

Odmor, spremanje boravka, i ručak.

Ručak: 12:30 (po grupama)

Odlazak na nastavu II smjene

13h- 13:45h - Samostalan rad (izrada zadaće, vježba)

13:45h –14:30h Usmjerena aktivnost

14:30 užina I grupa
15h- užina II grupa
15:15h- samostalan rad za učenike koji su dosli sa nastave, II smjena
Završavanje Usmjerene aktivnosti

15:30h – Neusmjerena aktivnost
160h- Dolazak učenika II smjene sa nastave
16h-samostalan rad učenika II smjene
16:30- slobodne aktivnosti, odmor, pospremanje boravka i odlazak učenika kući

Napomena: Važno je napomenuti da su moguća vremenska odstupanja od provođenja aktivnosti. Odstupanja su moguća zbog: Količine zadaće u određenom danu, manifestacija, posjeta, priredbi, praznika, tematskih radionica itd.

Poslije svakog obroka učenici imaju kratki odmor. Također, tokom samostalnog rada i usmjerenih aktivnosti učenici će imati kratke odmone, ovisno o njihovim zainteresovanosti, koncentraciji, količini zadaće itd., što će procijeniti nastavnik koji vodi grupu.

Način organizacije i oblici rada:

1. Integrirano učenje i poučavanje
2. Interdisciplinarni i multidisciplinarni pristup
3. Timsko-saradničko učenje
4. Istraživačka nastava
5. Iskustveno učenje
6. Problemska nastava
7. Projektna nastava
8. Učenje kroz igu, praksu, učenje za život
9. Vanučionička i terenska nastava

Rad produženog boravka je usklađen sa kalendarom, satnicom i smjenama rada škole. Rad u produženom boravku će se odvijati kroz realizaciju usmjerenih časova, neusmjerenih časova, samostalnog rada i pratećih aktivnosti.

Usmjeren čas

Učenici zadovoljavaju svoje interese i potrebe pod usmjerenim rukovodstvom nastavnika produženog boravka u sljedećim oblastima:

- Tjelesni odgoj
- Kulturno-umjetnički rad
- Likovno-tehnički rad
- Zabava
- Umjetničke i plesne aktivnosti
- Govorno i pismeno izražavanje
- Ekologija

Neusmjeren čas

Učenici predlažu i biraju aktivnosti, igre, zabavu, razonodu. Zadaća nastavnika produženog boravka je da motiviše učenike i omogući im učešće u punom kapacitetu.

Neusmjeren čas podrazumijeva organizovanje različitih aktivnosti: igra, zabava, razonoda. Ako učenici izlaze u školsko dvorište, to čine tiho i u koloni, zajedno sa nastavnikom produženog boravka. Nastavnik produženog boravka ih usmjerava na pozitivne aktivnosti, da nauče prihvatiti poraz, da budu usmjereni ka prijateljskim odnosima, da obrate pažnju na kulturu govora i ophođenja u komunikaciji sa drugima, smanjenje agresivnosti, podsticanje na samoorganizovanje i zajedničke igre. Ako djeca ostaju u učionici, moguće su aktivnosti: igra, razgovor, crtanje, slikanje, aktivnosti u kojima sudjeluju svi, gledanje TV, usvajanje kulturnih načina ponašanja.

Samostalan rad

Učenici se uključuju u samostalno učenje i izradu domaće zadaće uz praćenje svih aktivnosti od strane nastavnika produženog boravka. Nastavnik realizira aktivnosti učenja i rješavanja domaćih zadataka u skladu sa nastavnim programom, sadržajima koje učenik usvaja u razredu koji pohađa u redovnoj nastavi. Nastavnik produženog boravka, u saradnji sa učiteljima koji realiziraju nastavu u redovnom odjeljenju, planira i realizira sa učenicom i časove u okviru samostalnog rada, na kojima učenik treba da usvoji sadržaje u kojima ima prepreke i poteškoće. O napretku/zaostajanju učenika nastavnik produženog boravka će obavijestiti učitelja koji realizira nastavu u odjeljenju koje učenik redovno pohađa, roditelje tog učenika i o provedenim aktivnostima o dodatnom radu voditi pismenu zabilješku.

Prateće aktivnosti će se realizovati kao neusmjeren čas

Prateće aktivnosti se realizuju u periodu slobodnog vremena i tematski su podijeljene u pet grupa:

- 1. „Mala škola velikih stvari“** je oblast koja obuhvata učenje o socijalnim i kulturnim tekovinama, o ekologiji i ekosistemu naše planete. Uči se o poželjnim i nepoželjnim oblicima ponašanja, o odnosima sa drugima i okruženjem, o načinu komunikacije, o tradiciji i modernizaciji, o obavezama koje imamo i posljedicama neodgovornog ponašanja.
- 2. „Olovka piše srcem“** je oblast koja ima cilj da pomogne učeniku da savlada teme propisane školskim planom i programom, ali i da proširi svoje literarno znanje. Kroz ovu aktivnost učenici će razviti sposobnost govornog i pisanog izražavanja, komunikacijske sposobnosti, razvijati sposobnosti za emocionalni doživljaj i razumijevanje književnog izražavanja, učenje novih termina (bogaćenje rječnika)
- 3. „Šaram - stvaram“** je oblast likovno-vajarske sekcije. Uz pomoć oblika i boja dolazimo do umjetničkog izražavanja.
- 4. „Pjevam, plešem, glumim“** je muzičko-dramska sekcija. Ritam, pokret, zvuk, glas su elementi koje će djeca koristiti u malim muzičkim i dramskim radionicama
- 5. „Igre bez granica“** uzrasne i igre koje doprinose motoričkom razvoju, elementarne igre, igre koje doprinose razvoju drugarstva i poboljšanju komunikacije.

Kreativne radionice:

1. Pravila ponašanja, bonton,
2. Izrada kutka za igru i kutka za čitanje
3. Izrada panoa povodom značajnih datuma
4. Izrada panoa povodom obilježavanja državnih i vjerskih praznika

5. Uređenje i održavanje urednim tijela, odjeće, obuće, prostora
6. Ilustracije
7. Izrada zidnih novina
8. Izrada prigodnih čestitki
9. Estetsko uređenje učionice
10. Ilustracije muzičkog djela po izboru
11. Izrada maketa
12. Izrada eko plakata
13. Čišćenje i uređenje školskog dvorišta
14. Izrada nakita i dekoracija po izboru
15. Organizacija izložbi

6. RADNE OBAVEZE NASTAVNIKA U PRODUŽENOM BORAVKU

1. Organizovanje dnevnih obaveznih zadataka u skladu s odgojno-obrazovnim potrebama učenika
2. Pružanje stručne pomoći u učenju i savjetodavni rad sa učenicima
3. Organizovanje slobodnih aktivnosti učenika koje podrazumijeva vođenje slobodnih aktivnosti, upućivanje učenika na aktivnosti, kao i organizaciju rekreativnih i izvannaučnih aktivnosti,
4. Briga za pravilnu prehranu učenika
5. Redovna saradnja sa roditeljima i izvještavanje o radu učenika putem informativnih i roditeljskih sastanka
6. Briga za vođenje i funkcioniranje radnog prostora, te izrada potrebnog didaktičkog i ostalog materijala
7. Planiranje i programiranje rada produženog boravka (godišnje, mjesečno, dnevno)
8. Vođenje evidencije o polaznicima produženog boravka (uspostavljanje evidencije, dnevna evidencija, evidencija saradnje sa roditeljima)
9. Organizacija roditeljskih sastanaka
10. Saradnja sa učiteljima u redovnoj nastavi (praćenje programa rada učitelja u redovnom odjeljenju s posebnim osvrtom na ciljeve i zadatke, uspostavljanje kontrole nad dnevnim obaveznim zadaćama i obrazovnim potrebama pojedinog učenika)
11. Saradnja sa stručnim saradnicima
12. Stručno usavršavanje nastavnika
13. Izvještavanje, statističko praćenje rezultata i evaluacija rezultata rada na polugodištu i na kraju školske godine
14. Sudjelovanje u kulturnoj djelatnosti škole i organizovanim priredbama

Nastavnik produženog boravka treba da je otvoren za uvođenje inovacija i za lično usavršavanje jer tako ima više izgleda za bolje rezultate u radu i veće lično zadovoljstvo.

On će kritički posmatrati i procjenjivati svoju praksu, te će se na osnovu iskustva dogovarati i voditi rasprave sa kolegama i drugim stručnjacima.

Redni broj	OPIS POSLA	BROJ SATI
1.	Neposredni odgojno-obrazovni rad	25
2.	Planiranje i programiranje	2
3.	Pripreme	3
4.	Dokumentacija	1
5.	Saradnja	2
6.	Stručno usavršavanje	1
7.	Dežurstvo	5
8.	Ostali poslovi	1
	UKUPNO	40

Napomena: Sedmični raspored odnosi se na osmosatnu tj. 40 satnu radnu sedmicu.

6. OBAVEZE RODITELJA

- Izvršiti uplatu troškova produženog boravka najdalje do 10. u mjesecu i dostaviti dokaz o uplati
- Pravovremeno obavijestiti nastavnika u produženom boravku ako će dijete izostati.
- Informisati nastavnika produženog boravka o nekim specifičnostima djeteta, na koje bi trebalo posebno obratiti pažnju, alergije na hranu...
- Poštovanje pravila o dolasku, odlasku i vremenu obroka
- Redovita razmjena informacija
- Obavijestiti nastavnika u produženom boravku o svim promjenama koje mogu utjecati na rad sa učenicom
- Prisustvovanje roditeljskim sastancima
- Pismeni zahtjev raskida ugovora

7. PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I OSTALA DOKUMENTACIJA KOJA PRATI RAD U PRODUŽENOM BORAVKU

Obavezna dokumentacija i evidencija koju vode nastavnici i stručni saradnici angažovani u radu produženog boravka su:

1. Podaci o učeniku (ime i prezime učenika, ime, prezime i zanimanje roditelja/staratelja, adresa stanovanja učenika, brojeve telefona roditelja/staratelja)
2. Ugovori između roditelja i škole
3. Spiskovi svih učenika koji pohađaju produženi boravak, sa podacima iz tačke 1

4. Dnevnik rada u kojima se upisuje aktivnosti redovnog odgojno-obrazovnog rada, koji prate nastavne programe, odnosno nastavne sadržaje razreda kojeg učenik pohađa u redovnoj nastavi
5. Dnevnik slobodnih aktivnosti učenika
6. Godišnji plan i program rada produženog boravka
7. Mjesečni plan i program rada produženog boravka
8. Dnevni plan i program rada produženog boravka
9. Plan i program rada slobodnih aktivnosti
10. Dnevnik saradnje voditelja produženog boravka i učitelja učenika u redovnoj nastavi
11. Dnevne pripreme za odgojno-obrazovni rad i slobodno vrijeme
12. Evidencija o prisutnosti učenika u produženom boravku
13. Evidencija saradnje roditelja i voditelja produženog boravka
14. Izvještaje i opise postignuća učenika koji pohađaju časove kada zaostaju u usvajanju određenih programskih sadržaja
15. Izvještaje i opise postignuća učenika za polugodište i kraj školske godine.

Obavezna dokumentacija i evidencija koja se vodi u produženom boravku propisana je na obrascima koje odobri direktor škole. Za urednost i preciznost vođenja ove dokumentacije i evidencije odgovorni su voditelji grupa i nastavnici koji izvode posebne oblike odgojno-obrazovnog rada u produženom boravku.

8. ISHRANA UČENIKA

U produženom boravku učenici imaju organiziran doručak, ručak i užinu po grupama učenika. A učenici koji su na nastavi za vrijeme užine, istu će dobiti na nastavi. Prehrani i higijeni za vrijeme jela neophodno je posvetiti posebnu pažnju. Zadatak nastavnika produženog boravka je da razgovara sa učenicima o navikama u ishrani, o tome koja je hrana zdrava za njihov razvoj i o sticanju kulturnih navika.

- Kultura ponašanja u dijelu koji se odnosi na ručak za učenike zadatak je na koje nastavnik produženog boravka svakodnevno usmjerava učenike.
- Učenici u skladu sa pravilima i organizovano odlaze u prostor predviđen za obrok u produženom boravku
- Način upotrebe pribora za jelo
- Učenici sjede na svojim mjestima dok svi ne završe sa jelom
- Moguća ispomoć učenika u kuhinji u spremanju stolova
- Učenici se organizovano i tiho vraćaju u učionicu
- Omogućiti da to za učenike budu ugodni trenuci opuštanja. Nastavnik produženog boravka treba da radi na izgradnji takve atmosfere, sjedeći i jedući zajedno sa djecom

9. EVALUACIJA RADA

Polugodišnja evaluacija zadovoljstva korisnika oblicima rada u produženom boravku obuhvaća sljedeće:

1. Prehranu
2. Odgojno-obrazovni rad
3. Organizovanje slobodnog vremena
4. Saradnja roditelja i škole

Predsjednica Školskog odbora
JU "Prve osnovne škole" Ilidža
Verica Mušović, prof.